

Општи услови за осигурување на стока во ладилници

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ И ДЕФИНИЦИИ

[1] Изразите употребени во овие услови го имаат следново значење:

осигурител – Триглав Осигурување АД, Скопје, друштво за осигурување со кое е склучен договор за осигурување;

договарач на осигурување – лице кое склучува договор за осигурување;

држател на ладилник – лице кое врз правен основ стопанисува со ладилник наменет за складирање и замрзнување на различни видови сопствени или туѓи производи;

осигуреник – лице чиј имот и/или имотен интерес се осигурува;

полиса – документ за склучување на Договорот за осигурување;

премија за осигурување – паричен износ на средства кој договарачот на осигурувањето му го плаќа на осигурителот во согласност со Договорот за осигурување (во понатамошниот текст: премија);

осигурен случај – е иден, неизвесен и независен од волјата на осигуреникот настан врз основа на кој настануваат обврските на осигурителот од договорот за осигурување, односно настан предизвикан од осигурен ризик;

надомест од осигурување – износ кој го плаќа осигурителот врз основа на склучениот договор за осигурување.

[2] Овие услови се темелат врз Законот за облигационите односи, Законот за супервизија на осигурувањето, како и останатите подзаконски акти донесени врз основа на овие закони, и на соодветен начин се применуваат на договорот за осигурување којшто го склучуваат договарачот на осигурувањето и осигурителот.

[3] Општите услови се составен дел на понудата и договорот за осигурување што договарачот на осигурувањето, односно осигуреникот ќе го склучи со Триглав Осигурување АД, Скопје.

член 1: осигурени ризици

[1] Осигурувањето покрива, уништување или оштетување на осигурените предмети поради следниве основни опасности:

- 1) пожар, удар од гром, експлозија со исклучок на експлозија од нуклеарна енергија, луња, град, паѓање на воздушно летало, манифестации и демонстрации;
- 2) провална кражба;
- 3) промени на условите за ладење.

[2] Доколку е посебно договорено и се пресмета дополнителна премија, осигурувањето покрива уништување или оштетување на осигурените предмети поради еден или повеќе од следниве дополнителни ризици:

- 1) поплава,
- 2) излевање вода од инсталации,
- 3) лизгање на земјиште,
- 4) снежна лавина,
- 5) истекување (лекажа).

[3] Кога ќе настане осигурен случај според овие услови, осигурувањето ги покрива и трошоците за чистење и отстранување во врска со осигурениот случај.

[4] Осигурувањето покрива само материјална штета предизвикана на осигурените предмети поради осигурениот ризик, но не и други, индиректни штети или загуби поради настанување на осигурениот случај (одговорност, изгубена наемнина, прекин на работа, намалување на вредноста и слично).

[5] Осигурувањето не покрива штети настанати како последица на нуклеарна реакција, нуклеарно зрачење или радиоактивна контаминација.

член 2: пожар

[1] Пожар е оган појавен надвор од определено огниште или оган кој го напуштил тоа место и е способен понатаму да се развива со својата сопствена сила.

[2] Не се смета дека настанал пожар и осигурителот не е должен да ја надомести штетата ако осигурените предмети се уништени или оштетени поради:

- 1) изложување на оган или топлина при обработка, преработка или друга намена (на пример, при пеглање, сушење, пржење, печење, варење, загревање, чадење и слично) или поради паѓање или фрлање на предметот во огниште (печка, шпорет и слично) или врз него;
- 2) прегорување, исчадување, запалување со цигари, жар, светилка, печка и слично.

член 3: удар од гром

[1] Осигурувањето покрива штети кои на осигурените предмети се предизвикани од гром со својата сила или топлина, како и штети предизвикани од удар на предмети кои биле соборени од гром.

член 4: експлозија

[1] Експлозија е ненадејно пројавување на сила заснована на стремезот на пареата и гасовите за проширување. Кај садови под притисок (котли, цевки, итн.), експлозија настанува во случаите кога сидовите на садот попушаат во толкава мера при што во моментот доаѓа до изедначување на внатрешниот и надворешниот притисок.

[2] Осигурувањето не покрива штета поради:

- 1) минирања кои ги извршил осигуреникот или поради дозволени минирања кои ги извршиле трети лица;
- 2) издувување на гасови од печки и слични уреди;
- 3) експлозија од биолошки карактер.

член 5: луња

[1] Луња се смета ветар со брзина од најмалку 17,2 метри во секунда, односно 62 км на час (8 степени по Бофоровата скала). Ќе се смета дека имало луња ако ветрот во подрачјето каде што се наоѓа осигурениот предмет кршел гранки од

стебла или ги оштетил редовно одржуваните градежни објекти.

Во случај на двоумење, осигуреникот мора да ја докаже брзината на ветерот преку извештај од хидрометеоролошкиот завод.

- [2] Осигурувањето покрива само штети предизвикани од непосредно дејство на луња или директен удар со предмети кои врз осигурените предмети биле соборени или однесени со луњата. Покриени се и штети настанати поради продор на врнежи низ отворите создадени со луњата.
- [3] Осигурувањето од луња не опфаќа штети:
  - 1) од навлегување на дожд, град, снег или други наноси преку отворени прозорци или други отвори на објекти, освен преку отвори што настанале од луња;
  - 2) на предмети сместени на отворен простор (бали, стогови и слично), под натстрешници и други отворени објекти;
  - 3) на објекти кои не се изградени на вообичаениот начин на изградба во тоа подрачје или кои се слабо одржувани или дотраени.

член 6: град

- [1] Осигурувањето опфаќа штети што се предизвикани кога градот со својот удар ќе го оштети осигурениот предмет. Покриени се и штетите од навлегување на врнежите низ отвори настанати од паѓање на град.

член 7: паѓање на воздушно летало

- [1] Осигурувањето покрива штети што настанале со паѓање на летала кој било вид (моторни летала, едрилици, хеликоптери, ракета, балон, воздухоплови без екипаж и сл.) врз осигурените предмети или удар во нив.
- [2] Се смета дека настанал осигурен случај ако осигурениот предмет е уништен или оштетен од леталото, неговите делови како и предмети од истиот.

член 8: манифестација и демонстрација

- [1] Манифестација, односно демонстрација се смета организирано или спонтано јавно покажување на расположение на група граѓани. Покриени се само оние штети што настанале поради манифестација, односно демонстрација што ја допуштиле надлежните државни органи.
- [2] Се смета дека настанал осигурен случај ако осигурениот предмет е уништен или оштетен на кој било начин како последица на манифестации и демонстрации (разбивање, рушење, демолирање, палење и др.).

член 9: провална кражба

- [1] Степенот на ризикот од провална кражба се одредува според важечките Општи услови за осигурување од кражба, доколку тие не се во спротивност со овие услови.

член 10: промена на условите за ладење

- [1] Како промена на условите за ладење се смета ако дошло до:
  - 1) дефект на системот за ладење или системот за одржување на контролирана атмосфера и влага;
  - 2) дефект на медиумот за ладење;
  - 3) прекин на снабдувањето со електрична енергија.
- [2] Со осигурувањето не се покриени штетите предизвикани:
  - 1) од природно расипување на стоката, од болест, појава на влага, габи и од појава на мувла;
  - 2) од трајно или постепено дејство на разни влијанија кои доведуваат до корозија, навлажнување и слично и резултираат со оштетување на амбалажата и складираните стоки во овој поглед;
  - 3) од температурата или влажноста на воздухот и контролираната атмосфера, која не одговарала на вообичаените технички нормативи и прописи за тој вид стока, која се наоѓа во ладилникот. Овој исклучок на

покритие се применува и во случај кога од држателот за ладење или складирање на стоки во контролирана атмосфера се бараат различни услови од оние споменати погоре;

- 4) од испарување или исушување на складирана или замрзната стока;
- 5) собирање мириси од други видови кои се чуваат заедно под контролирани атмосферски услови;
- 6) штети кои се последица на најавена во снабдување со електрична енергија од јавна електрична мрежа;
- 7) прекини на електрична енергија поради неплаќање на струјата.

член 11: поплава

- [1] Поплава е настан кога постојаните води (реки, езера, мориња) неочекувано го поплават земјиштето на кое се наоѓаат осигурените предмети, поради тоа што водата се излеала од коритото или го пробила одбранбениот насип или брана, излевање на вода поради зголемена плима и високи бранови и од надоаѓање на вода од вештачки езера.
- [2] Под поплава се смета и неочекувано плавење на теренот поради стихиско слевање на вода по стрмнини, улици и патишта (порој) како последица на исклучително силни врнежи.
- [3] Поплава се смета и подземна вода предизвикана од поплавување на земјиште во непосредна близина на осигурените предмети.
- [4] Осигурувањето покрива само штети на осигурените предмети што настанале за време на поплава или непосредно откако се повлекла водата.
- [5] Осигурувањето не покрива штета предизвикана:
  - 1) поради навлегување на вода од канализациска мрежа, освен ако дошло до излевање на вода поради поплава.
  - 2) на залиха на стока која е осетлива на вода, а не е соодветно подигната од тлото (ускладиштување на палети и слично).

член 12: излевање на вода од инсталации

- [1] Осигурувањето покрива штета поради:
  - 1) Излевање на вода од водоводни или одводни (канализациони) цевки или од уреди за топла вода, парно греење или други уреди поврзани на цевководна мрежа, што настанало поради оштетување (кршење, пукање или затајување на уредот за управување и безбедност) од овие цевки и уреди.
  - 2) испуштање пара од уредите за греење со топла вода и парно греење.
- [2] Осигурувањето не покрива штета:
  - 1) поради излевање на вода од отворени славини;
  - 2) поради дотраеност, истрошеност и корозија;
  - 3) поради губење на вода;
  - 4) на залихи на стоки кои не се складирали според важечките прописи;
  - 5) лошо одржување, затнување или замрзнување на водоводната и канализациската мрежа, уреди за топла вода и парно греење, како и други уреди и слично;
  - 6) излевање на вода од олуди и олудни цевки, освен ако до излевањето дојде од цевка за атмосферски одвод, којашто е вградена во внатрешноста на осигурениот дом;
  - 7) слегнување на тлото како последица од излевање на вода од водоводни цевки;
  - 8) штети на самите водоводни и канализациски цевки, уреди и котли поради кршење или прскање;
  - 9) штети што настанале од главни одводни и/или доводни мрежи (до главниот водомер и приклучната шахта) на коишто се приклучени инсталациите на домот;
  - 10) поради неправилна и/или нестручна изведба на објекти и инсталации или неправилна и/или нестручна санација.

член 13: лизгање на земјиште

- [1] Лизгање на земјиште е лизгање на земјината површина на закосено земјиште со јасно видливи пукнатини во земјата и набори на земјиштето, што за кратко време предизвикува статички опасни деформации или широки пукнатини на објектите.
- [2] Како лизгање на земјиште се смета и одронување земјиште или земјишно тло како геолошко отстапување и тркалање на цврсти парчиња земја или земјишно тло.
- [3] Осигурувањето не покрива штета:
  - 1) ако земјиштето каде што се наоѓа ладилникот во геолошка смисла веќе почнало да се лизга кога е склучено осигурувањето;
  - 2) поради лизгање што било предизвикано од човекова дејност (на пример, сечење на тлото, ископ и слично);
  - 3) поради отворање вдлабнатини или слегнување;
  - 4) поради постепено геолошко лизгање на тлото кое се манифестира во мали пукнатини на објектите.
- [4] Осигурувањето не ги покрива трошоците за санирање на земјишното тло.

член 14: снежна лавина

- [1] Осигурувањето покрива штети кои настанале поради лизгање на снежна маса која се откажала од планинските падини.
- [2] Осигурувањето исто така покрива штети што настанале од дејството на воздушен притисок предизвикан од снежна лавина.

член 15: истекување (лекажа)

- [1] Истекување е губење на складирана течност или гасови од неподвижни садови (цистерни, колектори, резервоари итн.) и цевководи поради пукање на садови или цевки или дефект на уредите за испуштање или полнење течност. Осигурувањето покрива само штета на осигурената течност или гас, освен ако не е поинаку договорено.
- [2] Осигурувањето не ја покрива загубата на осигурената течност или гас, која настанува од лошо одржување или дотраеност на садот или уредот за испуштање или ако течноста истекла или гасот излегол поради лошо дихтување.

член 16: предмет на осигурување

- [1] Предмет на осигурување се залихи на трговски или индустриски стоки со или без амбалажа, сместени во изградени ладилници, чија основна дејност е ладење или складирање на стоки како и во изградени ладилници на големо трговски претпријатија, пристаништа, индустриски комбинати за производство или преработка на прехранбени производи, претпријатија за производство на конзервирана храна (конзерви), за производство на пијалаци и напивки, за производство на лекови, серуми и вакцини, а исто така и за производство на хемиски и технички производи кои мора да се складираат на пониска, односно контролирана температура (атмосфера) или во смрзната состојба.
- [2] Осигурувањето ги вклучува сите стоки наведени во полисата и кои се наоѓаат во ладилникот или неговите простории, како што се комори за ладење и складирање во нормална или контролирана атмосфера (помешани гасови). Стоката што се наоѓа во просторот на ладилникот, односно која се наоѓа во рамките на градежниот објект (кругот на ладилникот), но надвор од ладните комори и тунелите за замрзнување, се осигуруваат само за ризиците наведени во член 1, став 1 точка 1) и 2) и став 2 од овие услови.
- [3] Во согласност со овие услови, стоката во фрижидери (ладилници), фрижидери за длабоко замрзнување, замрзнати витрини и простории кои немаат карактеристики на изграден ладилник не се покриени со осигурувањето, како и за време на транспортот (транспортно осигурување), дури и ако се транспортираат во транспортни средства чии услови одговараат на карактеристиките на ладилник.

член 17: исполнување на услови поврзани со држателот на ладилникот

- [1] Осигуреникот е должен да обезбеди од држателот на ладилникот да:
  - 1) води попис на осигурената стока во текот на целиот период на ладење или складирање со податоци за нивната количина, вид, сорти и класи на квалитет;
  - 2) да води податоци за минималните временски периоди по кое доаѓа до расипување на стоката;
  - 3) правилно да се одржуваат разладните постројки, комори, тунели и складишта;
  - 4) да располага со доволен капацитет за одржување на потребниот режим за ладење, дури и тогаш кога целиот складиштен простор на ладилникот е исполнет со стока;
  - 5) да врши редовно сервисирање и одржување на ладилникот;
  - 6) води евиденција за инспекциски прегледи на ладилникот и уредите за ладење;
  - 7) да располага со централен систем за мерење на температурата во складиштата, во коморите и во тунелите за ладење и со систем за алармирање во случај на надминување на пропишаната температура;
  - 8) да има стручно квалификувани работници кои постојано ги проверуваат уредите за ладење, мерните инструменти и стоката во ладилникот;
  - 9) води складишна книга од која може редовно да се утврдат дневни количини на стока во секоја комора или тунел;
  - 10) да води евиденција за мерење на температурата во која за секоја комора или тунел се внесуваат најмалку три пати дневно. Покрај податоците од мерењето на температурата се внесуваат и податоци за мерења на влага, јаглерод диоксид, кислород, азот и слично, доколку атмосферата во комората е контролирана;
  - 11) да ја проверува точноста на мерењето на температурата на секои 14 дена со помош на специјален контролен мерен термометар (баждарски);
  - 12) веднаш да го извести осигурителот за секое оштетување на ладилната електромашинска опрема и инсталации, како и за други настани кои можат да предизвикаат расипување на стоката (прекин на струја, вода, истекување на разладен медиум и сл.);
  - 13) да го проверува квалитетот на стоката пред складирањето во ладилникот и по изнесувањето од ладилникот. Квалитетот на стоката што доаѓа од тунелите за замрзнување, треба веднаш да се провери.
- [2] Доколку осигуреникот не обезбеди да се исполнат условите од претходниот став на овој член од страна на држателот на ладилникот, надоместот од осигурување се намалува за толку, за колку е поголемата штета предизвикана од неисполнувањето на условите.

член 18: начин на осигурување и пресметка на премија

- [1] Осигурувањето може да се склучи:
  - 1) На сума на осигурување,
  - 2) На флотантна основа според Посебните услови за осигурување од пожар на залиха на флотантна основа.

член 19: вредност на осигурените предмети

- [1] Вредноста на осигурените предмети ја одредува осигуреникот, односно договарачот на осигурувањето и тоа:
  - 1) според цените што може да се очекуваат на пазарот за стока од ист вид, количество и квалитетот за времетраење на складирањето во ладилникот;
  - 2) според набавната цена на стоката зголемена за износот на трошоците за складирање и трошоците за превоз до ладилникот;
  - 3) според производна цена зголемена за износот на трошоците за складирање и трошоците за превоз до ладилникот.

- [2] Вредноста на осигурените предмети мора посебно да биде наведена во полисата за секој вид стока. Доколку во полисата цената не е конкретно наведена, се смета дека цената за туѓа стока е еднаква на набавната цена на стоката, зголемена за трошоците за складирање и транспорт до ладилникот, а за сопствената стока на држателот на ладилникот, цената е еднаква на производната цена на стоката, зголемена за трошоците за складирање и транспорт до ладилникот.

член 20: место на осигурување

- [1] Осигурувањето важи додека осигурените предмети се на местото наведено во полисата, освен ако поинаку не е договорено. Територијалното покривање е Република Северна Македонија.

член 21: утврдување на надоместок од осигурувањето

- [1] Надоместокот се пресметува:
- 1) Во случај на уништување на стоката или потполна загуба на нејзината вредност, според осигурителната вредност, но/најмногу до висина на пазарната вредност на денот на настанување на осигурениот случај, намалена за вредноста на остатоците доколку истата е пониска од осигурената сума.
  - 2) Во случај на оштетување или делумна загуба на вредноста на стоката, до висина на разликата помеѓу вредноста на оштетената стока пред и по настанувањето на осигурениот случај, земајќи ја предвид осигурената вредност на стоката.
  - 3) Остатоците од уништената или оштетената стока остануваат кај осигуреникот и се пресметуваат по пазарна цена во моментот на настанување на осигурениот случај и според состојбата во која се наоѓале веднаш по осигурениот случај.
  - 4) Ако сумата на осигурувањето е помала од вистинската вредност, ќе се примени начелото на сооднос (подосигурување) во согласност со Општите услови за осигурување од пожар и Општите услови за осигурување од провална кражба и разбојништво.

член 22: надомест на трошоци

- [1] На штетата се додаваат и трошоците за чистење кои се неопходни поради оштетување или уништување на осигурените предмети, но најмногу 3 % од сумата на осигурување или од реалната вредност на оштетениот предмет при осигурувањето на реална вредност, освен ако поинаку не е договорено во договорот за осигурување. Овие трошоци ги вклучуваат потребните трошоци за чистење на местото на штетата, како и трошоците за транспортирање на уништените осигурени предмети до најблиското место каде е дозволено за растоварање.
- [2] Осигурувањето не ги покрива трошоците за отстранување или намалување на опасноста, ниту трошоците за интервенција на противпожарните бригади и други организации, кои според целта на својата дејност, пружаат бесплатна помош во случај на осигурен случај.

член 23: обврски на осигурителот (надомест од осигурување)

- [1] Доколку осигурената сума е еднаква или поголема од осигурената вредност, осигурителот, при завршување на ликвидацијата на осигурениот случај ќе го исплати надоместот во полн износ, но не повеќе од висината на осигурената вредност.
- [2] Доколку осигурената сума при завршување на ликвидацијата на осигурениот случај е помала од осигурената вредност (подосигурување), осигурителот го исплаќа надоместот само во сооднос помеѓу сумата на осигурување и осигурената вредност, но не повеќе од висината на осигурената сума.
- [3] Во случај кога е склучено осигурување за прв ризик,

осигурителот ја плаќа пресметаната штета во полн износ, но најмногу до договорената осигурена сума. Во овој случај не се применуваат одредбите за подосигурување од ставот 2 на овој член.

- [4] Доколку е договорено осигурувањето да покрива и трошоци за чистење и рушење над 3 % од осигурената сума, осигурителот мора да ги плати сите овие трошоци до договорениот износ во целост, дури и ако надоместокот од осигурување ја надминува осигурената сума.
- [5] Доколку во договорот за осигурување е договорено осигуреникот да сноси дел од штетата (франшиза), надоместокот од осигурување што треба да го плати осигурителот се намалува за договореното учество на осигуреникот во штетата.
- [6] Нужните трошоци за спречување и за намалување на штетата преземени по налог на осигурителот, по настанување на осигурен случај, мора да ги надомести осигурителот во целост, без оглед на сумата на осигурување.

член 24: осигурен случај

- [1] Кај осигурениот предмет се смета дека настапил осигурен случај во моментот кога почнале да настануваат оштетувања на осигурениот предмет, поради еден од осигурените ризици.

член 25: осигурување по осигурен случај

- [1] По настан на осигурен случај во кој се оштетени осигурените предмети, осигурителниот однос продолжува без промена.
- [2] За предметите кои според договорот за осигурување се сметаат за уништени, осигурувањето престанува по осигурениот случај.

член 26: опасни околности

- [1] При склучување на договорот за осигурување, осигуреникот е должен да ги пријави кај осигурителот сите околности кои се важни за проценка на опасноста (изложеност на ризици), а со кои бил запознаен, односно со кои морал да биде запознаен. Како околности кои се важни за проценка на опасноста посебно се сметаат оние кои на договаработ на осигурувањето му се познати и врз чија основа се одредува и се пресметува премијата, како и оние кои се наведени во договорот за осигурување. Договаработ на осигурувањето и осигурителот може заедно да ги одредат овие околности.
- [2] Договаработ на осигурувањето е должен да му овозможи на осигурителот да ги испита и да ги ревидира ризиците, како и да ја одреди максималната можна штета.

ЗАЕДНИЧКИ ОДРЕДБИ

член 27: склучување на договор за осигурување

- [1] Договорот за осигурување се смета за склучен со потпишување на полисата од двете договорни страни.
- [2] Со потпишување на полисата, осигуреникот изјавува дека пред склучување на договорот за осигурување бил запознаен со условите за склучување и за изведување на осигурувањето и дека договорните одредби се во согласност со договореното меѓу договорните страни.
- [3] Одредбите за склучување договор за осигурување се применуваат и тогаш кога ќе се промени постојниот договор за осигурување, освен во случај на промена на условите за осигурување или на тарифата на премии.
- [4] Договорот за осигурување се смета за склучен и со самото плаќање на премијата за осигурување.

член 28: траење на договорот за осигурување

- [1] Траењето на Договорот за осигурување се одредува во полисата за осигурување.
- [2] Договорот за осигурување започнува во 24:00 часот на оној ден чиј датум е запишан во полисата како датум на почетокот на траењето на осигурувањето, а престанува во 24:00 часот

на оној ден чиј датум е запишан во полисата како датум на истекување на осигурувањето.

член 29: плаќање на премија

- [1] Договорарот на осигурувањето ја плаќа премијата одеднаш, освен ако не е поинаку договорено.
- [2] Ако е договорено плаќање на рати, тогаш договорарот на осигурувањето ја плаќа првата рата во моментот на склучување на договорот за осигурување, освен ако не е поинаку договорено. Доколку е договорено премијата да се плаќа на рати, за наплата доспеваат сите рати во тековната година на осигурување кога настанал осигурениот случај.
- [3] Осигурителот е овластен сите доспеани неплатени рати од премијата да му ги одбие на осигуреникот при исплата на штета. Кај тотална штета, сите неплатени рати од премијата доспеваат за наплата и се одбиваат од износот за надоместок на штета при исплата.
- [4] За датум на плаќање на премијата се смета денот кога налогот се евидентира од страна на банката на осигурителот.
- [5] Во согласност со законските одредби, на премијата за осигурување не се пресметува данок.
- [6] Во случај на заостанато плаќање на премијата за осигурување, обврските се исплатуваат по редот на доспеаноста.

член 30: поврат на премија

- [1] На осигурителот во целост му припаѓа премијата за тековната осигурителна година, доколку осигурениот предмет е уништен како последица на осигурените опасности.
- [2] Во случај на прекин на осигурувањето поради отуѓување или уништување поради неосигурен ризик, осигурителот е должен да ја врати премијата за неискористеното време на осигурување.
- [3] Ако осигурениот предмет е уништен пред почетокот на важноста на осигурителното покритие, осигурителот ја враќа вкупната платена премија.
- [4] Во останатите случаи на престанок на важноста на договорот за осигурување пред завршување на периодот за кој е платена премијата, на осигурителот му припаѓа премијата до денот до кој трае неговата обврска, освен ако не е поинаку договорено.
- [5] Враќањето на премијата на барање на осигуреникот може да се изврши врз основа на доказ за исполнетост на условите за враќање на премијата (доказ за уништување поради неосигурен ризик, отуѓување и сл.).
- [6] Осигуреникот нема право за поврат на премија доколку осигуреникот пријавил штета по полисата за осигурување, освен во случаи на став (2) и став (3) од овој член, без оглед на одлуката на осигурителот по пријавената штета.

член 31: последица од неплаќање на премијата за осигурување

- [1] Ако премијата за осигурување не е платена до денот на доспеаноста, договорот за осигурување престанува според самиот закон по истекот на рокот од 30 дена од кога на договорарот на осигурувањето му е врачено препорачано писмо од осигурителот со известување за стасаноста на премијата, но под услов тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата. Во секој случај договорот за осигурување престанува според самиот закон ако премијата не биде платена во рок од една година од стасаноста.
- [2] Во случај на престанок на важноста на договорот за осигурување поради неплаќање на доспеаната премија, договорарот мора да ја плати неплатената премија за времето до денот на престанок на важноста на договорот за осигурување или целокупната премија за тековната осигурителна година, ако до денот на престанок на осигурувањето настанал осигурен случај за кој осигурителот мора да исплати надомест од осигурување како и казнените пенали утврдени во овие услови.

- [3] Во случај на доцнење при плаќањето на премијата, осигурителот може да побара поврат на трошоците кои заради доцнењето предизвикале законска казнена камата.
- [4] Договорарот со неплаќање на премијата за осигурување не може еднострано да го раскине осигурувањето.

член 32: обврски на осигуреникот по настанување осигурен случај

- [1] Осигуреникот е должен да го извести осигурителот за настанување на осигурениот случај најдоцна во рок од три дена кога дознал за истиот.
- [2] Осигуреникот е должен да му ги достави сите податоци на осигурителот и други докази кои се потребни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата.
- [3] Доколку осигуреникот не ги исполни своите обврски во договорениот рок, осигурителот може да не го исплати надоместокот од осигурување, ако поради тој пропуст не може да се утврди настанување на осигурениот случај или опсегот на оштетување на осигурените предмети.

член 33: постапка при вештачење

- [1] Секоја договорна страна може да побара утврдување на спорните околности од страна на вештаци.
- [2] Секоја страна назначува по еден вештак кој не е во работен однос со странките. Назначените вештаци пред почетокот на работата назначуваат трет вештак кој дава свое мислење само кога заклучоците на првите два вештака се различни, но само во границите на неопходните заклучоци.
- [3] Секоја договорна страна ги покрива трошоците за вештакот кој го именувала, а за третиот вештак трошоците се делат на половина.
- [4] Заклучоците од вештаците се обврзувачки за двете страни.

член 34: промена на условите за осигурување или на тарифата на премии

- [1] Ако осигурителот ги промени условите за осигурување или тарифата на премии во времетраење на договорот за осигурување, должен е да го извести договорарот на осигурувањето за промената во рок во согласност со законските прописи.
- [2] Договорарот на осигурувањето има право во законски предвидениот рок по приемот на известувањето да го откаже договорот за осигурување. Договорот престанува да важи по истекот на тековната осигурителна година.
- [3] Ако договорарот на осигурувањето не го откаже договорот, договорот се менува со почетокот на следната година во согласност со новите услови за осигурување или со тарифата на премии.

член 35: промена на податоци

- [1] Договорарот на осигурувањето е должен да го извести осигурителот за промената на адресата на живеење, односно седиштето или за промена на своето име, односно називот на фирмата, во рок од 15 дена од денот на промената.
- [2] Ако договорарот на осигурувањето ја променил адресата на живеење, седиштето, или своето име, односно називот на фирмата, без да го извести за тоа осигурителот, доволно е осигурителот да испрати известување до договорарот на осигурувањето на последната позната адреса и да го наслови на последното познато име или на назив на лицето, односно фирмата.

член 36: начин на известување

- [1] Сите претходни договарања за содржината на договорот за осигурување се важечки само доколку се склучени во писмена форма.
- [2] Сите известувања и изјави што треба да се дадат според одредбите на договорот за осигурување мора да бидат во писмена форма.

- [3] Известувањето или изјавата се дадени навремено ако пред истекот на рокот се испратат со препорачано писмо.
- [4] Изјавата која треба да се даде на друго лице важи од моментот кога истото ќе ја прими.

член 37: примена на закон

- [1] За правата и обврските на договорните страни што не се уредени со овие услови се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурување. Ако со овие услови одредено прашање е уредено спротивно на законските прописи, ќе се применуваат одредбите од законот.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

член 38: информации во врска со обработка на лични податоци

- [1] Идентитет и контакт на податоците на контролорот и офицерот за заштита на личните податоци:
Назив: Триглав Осигурување АД, Скопје
Седиште: бул. „8-ми Септември“ бр. 16, Скопје
e-mail: osig@triglav.mk
Офицер за заштита на личните податоци: oficer.lp@triglav.mk
* Дополнителни податоци за офицерот за заштита на личните податоци може да се најдат на интернет-страницата на Друштвото <https://www.triglav.mk/mk/za-nas/kontakti>

член 39: обработка и заштита на личните податоци

- [1] Триглав Осигурување АД, Скопје врши обработка (собирање, евидентирање, организирање, чување итн.) на лични податоци на осигуреници, на договарачи на осигурување, на нивните законски застапници или полномошници во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци и другите релевантни позитивни законски прописи, применувајќи соодветни технички и организациски мерки за обезбедување на безбедност на личните податоци. Собраните лични податоци се дел од збирките на лични податоци на Триглав Осигурување АД, Скопје, а Триглав Осигурување АД, Скопје во својство на контролор на личните податоци, истите ги користи совесно, законито и во согласност со целта за која се собрани.

член 40: правен основ за обработката на личните податоци

- [1] Триглав Осигурување АД, Скопје собира, обработува, чува, користи и доставува лични податоци кои се неопходни при склучување на договорите за осигурување (полиси), врз основа на член 109 од Законот за супервизија на осигурување, а во согласност со Законот за заштита на личните податоци.
- [2] Личните податоци се неопходни за обработка од страна на Триглав Осигурување АД, Скопје со цел исполнување на правата и на обврските што произлегуваат од договорот за осигурување, односно обработката на истите претставува основа за оценување на осигурително покритие и степен на штета.

член 41: цели за обработката на личните податоци

- [1] Личните податоци (телефонски број и електронска адреса - е-пошта), Триглав Осигурување АД, Скопје ги обработува со цел остварување контакт заради ефикасно остварување на правата и обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување (полиси). Овие податоци за цели доставување на рекламни материјали, промоции, понуди како и за други цели на директен маркетинг од страна на Групацијата Триглав во Република Северна Македонија, ќе бидат искористени само доколку имате дадено согласност, преку одбирање на соодветната опција за согласност.
- [2] Со цел водење постапка за надомест на штета и воспоставување бази на податоци за настанати штети, оценување на осигурително покритие и степен на штета Триглав Осигурување АД, Скопје обработува и копии од

документи во кои се содржани и лични податоци.

- [3] Личните податоци од став 1 и став 2 на овој член Триглав Осигурување АД, Скопје ги обработува само врз основа на претходна согласност од субјектот на личните податоци, а недавањето на согласност за обработка на овие податоци може да има за последица несоодветно оценување на осигурително покритие или степен на оштета или пак, неисплаќање на отштетно барање.
- [4] Согласноста за обработка на личните податоци од ставот 3 на овој член може да се повлече во секое време преку доставување известување за повлекување на согласност по пошта на следната адреса: „бул. 8-ми Септември“ бр. 16, 1000 Скопје“ со назнака за Офицерот за заштита на лични податоци или преку електронска адреса oficer.lp@triglav.mk. Со повлекување на согласноста за обработка на лични податоци Триглав Осигурување АД, Скопје ќе прекине со понатамошна обработка на личните податоци и истите ќе ги избрише од базите на податоци со што можат да настанат последици наведени во став 3 од овој член.

член 42: рокови на чување на лични податоци

- [1] Личните податоци, Триглав Осигурување АД, Скопје ги чува во рок за цело времетраење на договорниот облигационен однос, односно најмногу до 10 години по истекот на договорот за осигурување или во случај на настанување на штета, 10 години по затворањето на случајот на настанување на штетата, односно од денот на целосната исплата на надоместокот за настаната штета во согласност со член 109 став 8 од Законот за супервизија на осигурување.
- [2] По истекот на роковите од став 1 на овој член личните податоци ќе бидат избришани/уништени од базите на податоци на Триглав Осигурување АД, Скопје и истите нема да се обработуваат за други цели.

член 43: права на субјектите на личните податоци

- [1] Остварување на правата кои произлегуваат од Законот за заштита на личните податоци (право на пристап, корекција, бришење, ограничување на обработката на лични податоци, приговор и преносливост), се врши преку доставување на барање на електронската адреса на офицерот за заштита на лични податоци: oficer.lp@triglav.mk. На истата електронска адреса може да се достави барање во врска со сите прашања поврзани со обработката на личните податоци.
- [2] Доколку субјектот на лични податоци смета дека обработката на личните податоци за целите наведени во член 26, од страна на Триглав Осигурување АД, Скопје не е во согласност со одредбите на Законот за заштита на личните податоци, или пак, смета дека е повредено некое право за заштита на личните податоци, има право да поднесе барање за утврдување на прекршување на прописите за заштита на личните податоци до Агенцијата за заштита на личните податоци како надлежен орган за вршење надзор над законитоста на преземените активности при обработката на личните податоци на територијата на Република Северна Македонија.

член 44: пренос на личните податоци

- [1] Триглав Осигурување АД, Скопје е дел од Групацијата Триглав. Личните податоци на субјектите на лични податоци се пренесуваат во рамките на Групацијата, односно во матичното друштвото Заваровалница Триглав каде што личните податоци се обработуваат само за цели на чување. При вршење на преносот на личните податоци се обезбедува високо ниво технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци. Исто така, во рамките на Групацијата Триглав се обезбедуваат сите неопходни заштитни мерки за обезбедување тајност и заштита на личните податоци преку стандардни клаузули

за заштита на личните податоци кои се одобрени од страна на Европската комисија. Сите дополнителни информации во однос на заштитните мерки може да се добијат со поднесување барање по пошта на следната адреса: бул. „8-ми Септември“ бр. 16, 1000 Скопје“ со назнака до Офицерот за заштита на лични податоци или преку електронска адреса oficer.lp@triglav.mk.

член 45: обработка на лични податоци за цели на директен маркетинг

- [1] Личните податоци за цели на директен маркетинг, Триглав Осигурување АД, Скопје ги обработува само врз основа на експлицитна согласност за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг кои ги врши Триглав Осигурување АД, Скопје или поврзаните друштва од рамките на Групација Триглав во Република Северна Македонија за своите услуги и за услугите на поврзаните друштва од рамките на Групација Триглав во Република Северна Македонија.
- [2] Согласноста за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг може да се повлече во секое време, бесплатно, со писмено барање (доставено на следната електронска адреса: oficer.lp@triglav.mk, или по пошта до Триглав Осигурување АД, Скопје, бул. „8-ми Септември“ бр. 16, 1000 Скопје, со назнака „До Офицерот за заштита на лични податоци“).

член 46: санкциска клаузула - рестриктивна мерка за спречување перење пари и финансирање тероризам

- [1] Осигурителот не дава осигурително покритие, односно не ја покрива одговорноста на осигуреникот за настаната штета или не исплаќа какви било други поволности, без оглед на Договорот за осигурување, доколку таквата исплата или плаќањето на каква било друга поволност би го изложила осигурителот на некакви санкции, на забрани или на ограничувања врз основа на резолуциите на Обединетите нации, или на трговски или економски санкции, на кршење на законите или прописите на Европската Унија, Обединетото Кралство или САД.
- [2] Секоја договорна страна е должна веднаш да ја извести другата договорна страна доколку и се изречени рестриктивни мерки, односно санкции, забрани или деловни ограничувања од првиот став на овој член, против неа, или против нејзино матично друштво, подружници, поврзани друштва, зависни друштва, деловни партнери или крајни, вистински сопственици.
- [3] Секоја договорна страна може да се откаже од договорот без отказан рок и без одговорност за каква било штета предизвикана на другата договорна страна, доколку против другата договорна страна се преземени рестриктивни мерки или слични ограничувања.

член 47: приговор (вонсудско решавање спорови)

- [1] Договорните страни се согласни дека сите спорови што произлегуваат од овој договор ќе се решаваат по мирен пат.
- [2] Договорачот на осигурувањето, осигуреникот, односно корисникот на осигурување се согласни дека за сите спорни прашања, жалби и несогласувања кои произлегуваат од односот со осигурителот, ќе го известат истиот без одложување, а во случај на прием на образложен одговор/ понуда за штета најдоцна во рок од 30 дена од приемот на истиот. Известувањата во форма на приговор од овој став се доставуваат во писмена форма, од што со сигурност може да се утврди содржината на известувањето и времето на неговото праќање.
- [3] Договорачот на осигурувањето, осигуреникот, односно корисникот на осигурување кој смета дека со одлуката (решението) на осигурителот за отштетното побарување му се нарушени правата од осигурувањето, може да

поднесе приговор до Комисијата за приговори (жалби) на осигурителот.

- [4] Комисијата за приговори (жалби) е должна да донесе одлука по приговорот во писмена форма, без одложување, но најдоцна во рок од 30 дена од денот на прием на приговорот.

член 48: меродавно право и судска надлежност

- [1] За правата и обврските на договорните страни што не се регулирани со овие услови, ќе се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи и Законот за супервизија на осигурување. Во случај на противречност при толкувањето на содржината на некоја одредба од овие услови, секогаш се земаат предвид законските одредби.
- [2] Споровите што настануваат помеѓу осигуреникот, на една страна, и осигурителот, на друга страна, ги решава стварно и месно надлежниот суд според седиштето на осигурителот.

член 49: надзор над друштвото за осигурување

- [1] Орган надлежен за вршење надзор на осигурителното друштво е Агенцијата за супервизија на осигурување.
- [2] Во случај осигуреникот да не е задоволен од односот на осигурителот во текот на траењето на Договорот за осигурување, може да достави претставка до Агенцијата за супервизија на осигурување, како надлежен орган за надзор над работењето на осигурителот.

член 50: застарување на барањата

- [1] Побарувањата од договорите за осигурување застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи.

член 51: изјава за информираност

- [1] Договорачот на осигурувањето/осигуреникот со потписот на договорот за осигурување/полисата изречно потврдуваат дека при склучувањето на Договорот за осигурување, од страна на осигурителот писмено се известени за сите податоци во согласност со членовите 49 и 50 од Законот за супервизија во осигурувањето и дека пред склучувањето на осигурувањето им е оставено разумно време за донесување конечна одлука за склучување на Договорот за осигурување. Во согласност со ова, договорачот/осигуреникот со потписот на договорот за осигурување/полисата потврдуваат дека се известени и за правото за поднесување жалба.

член 52: примена на други услови

- [1] На осигурувањата склучени по овие услови се применуваат и Општите услови за осигурување од пожар и Општите услови за осигурување од провална кражба и разбојништво, доколку не се во спротивност со овие Услови.

член 53: влегување во сила

- [1] Овие општи услови со назнака УС-слад/24-09-мк влегуваат во сила со денот на нивното донесување, а ќе се применуваат од 1.10.2024 година